

nii de la potere mai credu a poté sè urce dări si sé iuaspréscă essecutarea loru ???!

Vai de et; vai de tiéra si de bietele popora!! —

O brosiura politica,

Am poté dice — o carte, caci este des-tulu de vasta, aparù de curendu aici in Pesta, la fratii Légrády, in limb'a magiara, scrisa de Asbóth I. sub titulu „*Magyar conservativ politika*,“ adeca: *Politica conservativa magiara*, care carte séu brosiura alarmă iute spiritele, astadi si asiá forte iritate, si — de căte va dile da multu de lucru foiloru, tóte din tóte pártele punendu-se a o combatere si desavuá. Intr'aceea librari'a anuncia, cä prim'a editiune a cărtii tóta s'a vediutu, si cä deci se lucra diu'a-nóptea, ca in scurtu timpu se dée publicului a dôu'a!

Dar si minunata carte; minunata mai vertosu prin aceea, cä insira adeveruri si neadeveruri — clai a peste gramada, intr'unu modu cătu se pote de cutesatoriu si negenante.

Scopulu pamphletului — alcum in modu geniale scrisu — e, a dovedi, cä numai *politica conservativa* este la locu in Ungaria, numai acést'a pote mantuui de perire statulu magiaru.

Er *politica conservativa*, dupa a autorului ideia este, din carea pona intr'atât'a va fi eschisori ce liberalismu si democratia, incătu intrég'a sórtea tierii sè devina depusa in man'a a loru 10,000 de aristocrati magiari, de famili vechi si avute, cari — cu ajutoriulu bisericiei catolice, dar — fora parlamentu si municipalitati, prefacendum totulu totu din tiéra in magiaru, astfelui se asecure stepanirea magiara pentru seclu!

Altu scopu alu statului, alta fericire pentru supusii statului nu cónosce de cătu, ca sè fie magiari, sè asculte de domnii aristocrati si — sè-si dée sangele si sudorile pentru stepanirea acelorasi domni magiari.

Conformu acestui — sublimu scopu magiaru, dlu *Asbóth* nu are incredere in nime, care este nascutu din plebeiu, ba nici in burgoasia. Omenii de acést'a clasa sunt buni numai de *unelte* pentru domni.

Apoi firesce cä — acestui minunatu parponisitu — de felu nu i place de politic'a de astadi, inaugurate la 1867, si cä o ataca si batjoernesce forá tóta crutiarea.

Si — aci intr'adeveru dñulu *Asbóth* descopere gresiele, slabitiuni, defekte, peccate chiar — cu gramad'a in politic'a magiara de astadi, si — aci critic'a sa atât'u este de agera si dibace, incătu din bietulu conte *Andrássy*, pre carele lu-tiene de faptorele principale alu politiciei de astadi, carea a nefericitu tiér'a, compromitiendu stepanirea magiara, — din acestu matadoru alu epocii nostre — face o figura dintre cele mai miserabili ale istorieci!

Multe, forte multe bune si adeverate ni spune dlu *Asbóth* in acestu capitolu alu cărtii sale; dar — curiosu, cä elu totu reulu, tóte gresielele si urmările nefericite pen-trutiéra, le deduce de a dreptulu numai si numai de la *liberalismulu politiciei de astadi* a guvernului si pesto totu a partitei deakiane!

Stă omului mintea pe locu, candu vede, cum acestu barbatu — de altmire cu multa scientia, pote sè afle *liberalismu* acolo, unde nu existe de cătu o miserabile masca, o colore séu spoiela estrerna liberale, er in realitate este — nudulu absolutismu si arbitriu!

Pana acolo merge orb'a furia a dñulu *Asbóth* in contra *liberalismului*, in catu densulu si in schidól'a de lege pentru nationalitati, ba chiar si in portarea regimului magiaru facia de nationalitatile ne-magiare vede, *liberalismu*, si aut oriulu nu pregeta a eschiamá cu adunca dorere, cä *prin legea de nationalitati s'a sacrificatu, s'a nimicitu magiarismulu in tiéra!!!*

Nu spune de a dreptulu cä, cum ore ar fi sè se urme cu cele dòue din trei párte nemagiare ale poporatiunei patriei, pentru ca sicuru sè fie salvata patria, dar — atât'a se pote priepe, cä lui i s'ar imparé si posibile si oportunu, cä sub pedepsa de mòrte sè se opresca a se mai numi — romani, serbi, slovaci etc. si — a mai vorbi in limb'a loru!

Repetim si — cu atât'a incheiamu, cä state absurditati, neadeveruri, retaciri si misificari — la o lalta gramadite cu multime de adeveruri si realitati — abiá am mai cétit uandu-va intr'un'a si acseasi carte.

Este acést'a carte, — pre care o recomen-

dám u totu de adinsulu pentru studiu serioza tuturor carturarilor nostri ce se acupa de politica, — este o *fidele icona* a confusiunei si anarchiei, ce astadi — gratia lui *Dék*, *Andrássy*, si a cameradiloru loru — grasiédia atât'u de cumplitu in patri'a nostra.

Atâtea notasemu despre si la acésta carte politica — inca pentru nrulu precedinte a foii noastre; dar de óra ce spaciula ne-a impede catu a publica acestea pana acum, astadi ne sentim indemnati a mai adauge urmatoriele.

Publicitatea critica, mai intrég'a, nemic'a n'a luatu dñu *Asbóth* atât'u de multu in nume de reu, casi crudele atacuri de a dreptulu asupr'a persoanei dñui c. *Andrássy*, dintru carele carte dñui *Asbóth* fece unu monstru, asupr'a căru'a gramadu vin'a penru tóte, dar tóte retele din tiéra!

Tóta lumea reconósce, cä reclame cele viu sugrafite de dñu *Asbóth*, existu in fapta, si cä stepanirea de astadi a deákistiloru, cu totu cu *Andrássy*, cu sistem'a si administratiunea inaugurata prin eidela 1867 incocí, pôrta vin'a releselor, pre care vina o impartiescu si cu partita dñui *Tisza*; dar — dñu *Andrássy* nici esto atât'u de infricosatu, nici atât'u de minunatu, ca numai si numai elu se iée pe susfetulu seu intrég'a respundere pentru tóte

Aci este ratiune; nu este inşa nici ratiune, nici morală, ci numai o ingamfare aristocratea cinica, ceea-ce „*P. Napló*“ in nrulu séu de ieri ni spune despre dñu *Andrássy*, cä s'ar fi espeptoratu in modu ostentativu la locu publicu, despre invinuirile ce i le face *Asbóth*.

„Eu“ — sè fie disu elu, „nu numai cä primescu asupr'a mea bucurosu tóte invinuirile cäte mi se facu, ci — mai multu dicu: *le-asi reclamá pentru mine*, déca mi s'ar disputa acele invinuiri; a-si reclamá pentru mine o mare parte din acele pecata, prin cari Ungaria astadi este — cecu-ce este!“

Vai de omu!! —

Essemple de dibacia finanziarie si de economia națională magiara.

Pe intrecute foile din patria — nu numai cele opositionali, dar si unele guvernamentali, pornira a dovedi, ce grele, chiar ne-suferibili, barbare, sunt legile propuse de dñu min. *Ghezzy*, pentru urcarea si incasarea contributiunilor. Nu lipsira nici aretarile, cä contributiunile noue sunt o veritabila confiscatiune de avere, o confiscatiune, precum n'o poteau mai cumplitu essecută nici comandantii de la 1871 din Paris, si nici cä se pote intipui, ca sè o aplică candu-va mai fora susfetu — infricosiat'a internationale, de carea tremura averea in Europa!

Multe foi adusera essemple positive practice, adeca aplicandu casuri concrete la dispusetiunile aceloru proiecte de legi, mai vertosu in acea directiune, ca sè se invedere-die, cătu mai limpede, cä — a nume poezisii-nile mai mice de pamantu, tóte trebuie sè se ruinédie si prepadésca sub crud'a acti vitate a acelorusi legi.

Aflamu indegetatu si noi din a nostra parte, a provocă unu asemenea exemplu practicu.

„*Ellenor*“ organulu dñui *Tisza K.* in nrulu seu 337, aduce unu asemenea casu, luandu o possessiune de 500 jugere de pamantu, din cercundariulu finanziarie alu Siarbogardului, in valore de 63,250 fl. possesiunea unei familie custatorie din barbatu, muiere si 2 copii, treuti de 16 ani.

Se areta, cä venitulu prin esarendare a acestei mosii face 3375 fl. la anu, din care suma venitulu catastral curat u se ia cu 2700 fl. v. a.

Dupa acestu venitulu curat, conformu legilor noue, sub diferite numiri, sunt a se plati dñri directe de 1243 fl. la anu; er indirecte celu pucinu inca 324 fl. Va sè dica in totale — dñri de 1675 fl. dintr' unu venitulu de 2700 fl. Va se dica, din venitulu curat alu mosiei de 2700 fl. bietului proprietariu abiá i ar remané 1025 fl. pre candu statulu i-ar luá 1675 fl! Adeca peste 70 de procente!!

Pofitmu lege si contributiune! Pofitmu securitate de avere!! . . .

Acum sè mai ascultam si alt'a. Statul Ungariei are peduri ca la 3.000,000 de jugere. Venitulu brutto dupa acelea este pusu in

preliminariu cu 8.302,980 fl. v. a. la anu, éspesele administrative — peste 5 milioane; astfelu, incătu venitulu curat u s'a socotit de 2.998,231 fl. — Asiá pe chârtia; er in fapta — éca asiá: In anulu 1872 venitulu curat u s'a realizat 1.900,000 fl; in 1873 numai: 923,000 fl; — er estu timpu in 10 lune — nu numai nici cătu venit, dar inca spese pe de asupr'a de 93,000 fl v. a. Ei, dar ast'a nu e totalu, ci mai trebuie sciutu, cä ministeriulu ung. de finantie, decandu elu stepanesc pedurele statului, le taia si devasta pe fie-care anu, incătu a adusu pretiulu lemneleru, de nu mai pote concurge nici unu privatu cu statulu, fiindu că abia se platescu sposele, er de vr'unu cäscigu — nici vorba! Astfelui nici statulu si — nici particularii nu mai au folose din peduri.

Bâile de metale pretiose, anume cele de aur si argintu, atât'u de vostite — ale statului magiaru, inca n'aducu nici unu venit, ba ele nici nu acoperu spesele intretinerii loru, si motivul pentru care ele totusi se cultiva, se dice a fi „*din punct de vedere economic superior*!“

Ma — nici chiar bâile de feru, a căror lumerare costa pe anu căte 5,795,198 fl. — n'aducu statului de cătu abia căte 2-300 de mi de fiorini cäscigu!

Apoi sè nu fie admirata de tóta lumea economia Ungariei?!

Diet'a Ungariei.

In siedint'a casei reprezentative de mercuri 16 dec. n. a. c. dupa cele formali, mai de interesu este intercaliunea deputatului G. Nagy, indreptata catra min. finantierilor in caus'a restantiloru de dare. Intercaleante accentuă, cä in tiéra ar fi latita credint'a, cumca cele mai multe restante de dare ar fi la proprietarii cei mari, si totusi acestia nu prè sciu ce este essecutiunea, caci numai tie-ranulu lipsit u mai alesu e supusu essecutiunilor nemilosc. De aci apoi intrebă pre-min. cä n'are de cugetu a publica numele tuturor restantiloru, ca prin ast'a sè dée o orientare si informare cetatenilor. Inter-calitatea se va impartesu cu ministrul concernint.

La ordinea dñei a fost desbaterea asupra proiectului de lege despre regularea dñrii de pamantu, resp. asupra modificatiunilor facute in acestu proiectu de catra tabl'a magnatiloru, inca asta-véra. S'a desbatutu din acestu proiectu pana la § 18, primindu-se peste totu modificatiunile propuse de cas'a boiariloru, cari inse au fost ne-essentiali.

Joi, 17 dec. n. a. c. s'a continuat in dieta desbaterea asupra proiectului de lege despre regularea dñrii de pamantu. Mai la fie care paragrafu se propusera modificatiuni pucinu insenmate, dar numai la §. 34 s'a nascutu o dusbatera mai meritoriale si si inde-lungata, prin unele propuneru a'e lui *Ghezzy*, cari inse remasera a se pertracta in siedint'a viitoria. —

De la congressulu electoral din Sibiu.

Am promis u onoratului publicu alu nostru si — suntemu detori a-i dà *informa-tiuni*, prin urmarea descrierii mai cu de-a menuntulu, mai de aproape deslucitoru, a celoru intemplete in prejurul alegierii a dñ'a, in congresu si afora de congresu, — pentru scopulu da priupe bine si d'a apretiui dupa adev'erat'a sa valore si necesitate, a dñ'a alegere, alegerea parintelui metropolitan de astadi, *Mirone Romanu*.

Ori căte am publicat pana acum si noi, si au publicat si alte foi, — romane si straine, au fost mai totu *superficiali*, séu — mai multu numai *resultatulu nudu* alu ferberiloru si tremențiloru interne, in sinulu adunărilor de deputati, séu numai *aparitiu-nile externe* — foră nessu si splicare cu si din motivele *impuse de imprejurari*, cari inse tóte trebuie atinse si lamurite in adev'erata loru esintia, pentru constatarea adev'erului, intru interesulu istoriei, presintelor si viitorului.

Din acestu punct de vedere considerate intemplatimile de la congresu si resultatulu loru, asiá credem c'i — interesulu comunu va cäsciga multu, er apoi cä onoratulu pu-

bleu ne va scusi *intordierea* acestor publicatiuni, caci va pricepe scrupulositatea nostra si asiá — *dificultatile*, cu cari a trebuitu se procedem la descrierea celor intemplate si alegerea timpului pentru publicarea loru.

Acestea premitiendu ca de intruducere, pasim la —

Siedint'a publica de sambata in 16/28 noiembrie, carea s'a tienutu in spacio'sa sala a otelului la „*Coron'a Ungariei*,“ sub presidiulu comisariului-presedint e *Mirone Romanu*, fiindu adunati vr'o 80 de deputati, er galeria desu indesata de unu publicu alesu.

Acésta siedintia a fost fóre scurta; s'a datu cettire Resolutiunei Majestatece, cu datu *Gödöllö* 19 nov. 1874, asupra alegierii prime, si a intimatului ministrului de culte, prin care cere a i se insinută dñ'a nouei alegere; dupa aceea s'a datu cettire reportului comisiunei de 5, ce a substernutu MSale si recomandat guvernului primul actu de alegere, si care acuma specifică spese de peste, 1500 fl.

Conformu co'ntielegerei statorite in conferint'a pre-alabile, congresulu la cetirea testului pré-naltei resu lutiuni se scola in piciora apoi primesce foră desbatere, la propunerea lui *Cosma*, esmiterea unci comisiuni de 9, carea pana manedia sè vina cu propuneri asupra citatelor acte; er reportulu deputatiunei se dà comisiunii finantari.

Cu atât'a se incheia siedint'a carea dela inceputu pan' la incheierea cea mai serio'a finonomia. —

Sér'a — er se intruni conferintia generala, pentru prepararea in co'ntielegere a pasirei in siedint'a meritoria de manedi, si ohiar pentru statorirea finale a votului comisiunei de 9, asupra resolutiunei pré-nalte si a rescriptului ministeriale.

Decursulu deliberatiunilor in acésta conferintia — nu potea sè fie mai bunu si mai armonieu. Nici nu se mai observă, cä sunt intrunite dòce diferite partit e, astfelui le com planase isbirca de susu!

*Siedint'a publica de domineca in 17/29 dec. s'a deschis — er in sala de la Coron'a Ungarie, la 11 ore, sub presidiulu totu a comisariulu consistoriale *Mirone Romanu*; numerulu deputati loru se areta sporit, ascun-ne si publicul in galeria. — Dupa verificarea protocolului de ieri, vine la ordinea dñei reportulu comisiunei de 9, asupra Resolutiunei domnesci si a rescriptului ministeriale.*

Corespondintele lui „*Hon*“ dice despre acésta siedintia — in nrulu seu 277 de sér'a, de la 2 dec: cumca — „acést'a a fost dñ'a cea maro, unde congresulu avu a sustiné greu'a proba, óre intre imprejurari deficili — scie astă calca ea bu na. Acést'a proba i-a succesu stralucit!“ — Eu sè vedem, cum.

Referintele Partenii *Cosma*, dupa căte va cuvinte de intruducere, dà cettire votului comisiunei, carele propune:

Resolutiunea pré-nalta, carea denegandu intarirea alegierii parintelui eppu I. Popasu de archiepiscopu si metropolitu, dispune alegere noua — cu eschiderea acestui'a, — congresulu se o iee spre scientia si acomodare cu adunca parea de reu, caci votulu seu n'a intalnitu consentiul pré-naltru.

Dispusetiunea ministeriale, ca dñ'a de a dñ'a alegere sè se notifice pre-alabile ministrului de cultu, conformu §§-loru 151 si 157 din statutulu org. — congresulu prin presiedinte s'o arete ministrului de ne'ntemeiata in lege, si ne-implinibile; de ora ce notificarea re-ceruta este oficiulu consistorialui metropolitanu, pe carele acest'a l'a implinitu dejá la rondulu seu, er substernerea actului de alegere la timpulu seu — se intissege de sine.

Asupr'a acestei propuneru se incepe o desbatere dintre ele mai interesanti si seriose.

Aless. Mocioni, colu d'antiu in cunventul pentru da sprigint propunerea comisiunei, dar — acésta sprigintire o face cu critica atat de agera si solida, incătu seceră aplausele intregii adunări. Elu dise intre altele.

„Corón'a, ce e dreptu, are drepturi re-servate in cadrulu autonomie nóstre; pre aceste drepturi Domnitoriu, dup

vedemu acum procederea ministrului cultelor facia de alegerea noastră de metropolit.

„Dreptul de intarire și — astădara să de neintarire a alegării — nu se poate trage la indoiești; și — fiind că acestuia dreptul prin lege nu este restrins, elu în manele guvernului devine una potere discretionară, și astădă guvernul pentru legitimarea procederii sale după acestuia dreptul — n'are în cele din urmă să dica, decâtă că — *astădă i place!*”

„In contra unui posibil abusus de acestuia dreptul, aceasta potere discretionară, alta garantie nu poate fi, de către în acelui *finis actu politici*, carele este insușirea unui veritabil barbat de stat, și după care cei de la potere se ferești să folosi de dreptul lor discretional — de către numai cinduți motive de cea, mai mare importanță. Nu incapse indoiești, că — unu barbat de stat, atât de ilustru ca și *Trefort* — are acestuia tactul politic, și — de buna semă ministrului într-o propunere să a fost condus de cele mai serioze motive, dar — dorere, că dlu ministrul în acestuia privinția nu dăde congresului nici cătă orientare. De cădă undeva, apoi aici ar fi fost la locu o politica franca; căci numai ună atare ar fi în stare să aduce cooptările — atât de necesară între guvern și popor. Din contra dlu ministrului prin *motivale sale secrete* — va destuptă banuale, naoptările si — neincredere.

„*Natur'a delicata* a motivelor — este astfel de argument, că nu se poate primi; și acele foi, cari tragă la indoiești capacitatea ministrului de a indica în modu cuvenit chiar și cause de natură delicată, au rea ideea despre talentul lui. Pecatu că dlu ministrul n'a tinsuțe motivele, căci — oratorul nu este în stare să-i intui motivele de atâtă importanță.

„Dreptul de suprema inspectiune stepanirea în două direcții are a-lu essercită. O dată examinându: de cădă alegărea să a facutu în ordine să după lege? A două — tienendu-n vedere momentului politic și examinându: oare alesulu prin influență sa legale asupra milionelor de cetățeni de statu — nu cumva i-a pot să impede desvoltarea vietii de statu prin nisuntiile sale contrarie statului?

„Considerându intrăga vietă de pana aici la episcopului de Caransebeș, loialitatea și patriotismul său, — nu crede să fie cu potenția ca cine să-lu tienă de contrariu statului.

Si — de cădă densulu, oratorele, să-a datu votulu lui *Popasu*, er nu unu altulă barbatu eminente alu bisericii, care i are deplină incedere, apoi a facutu astădă în acoa secură credință, că prin alegărea lui *Popasu* va evita să celu mai micu protestu de coliziune cu guvernul. Aceasta să altii multi vor fi tienutu astădă; dar — său inselatu.

„Motivulu dlu mijistru, măcar după a sa priceperă, trebuie să fie forță importantă; după ce insa aici — pre langa totă cumpărarea cu scrupulositate a imprejurărilor — nu se poate intui, vrendu-nevrendu cauta să supuna, că la acăsta ocazie ministrul, sedusu prin informatiuni false, a devenită victimă unei mistificări regreteabile.

„De altu-minteră detorinti a congresului este, a invigilă cu scrupulositate asupra drepturilor legali a bisericii; dar de cădă dorim ca ale noastre drepturi să se respecte de altii, apoi totu d'odata este de lipsă a respectării consciinția să dreptulu Coronei. —

„De aceea partinsece propunerea comisiunii.”

Alu duiolea oratore este E. Stănescu. Densulu asemenea, ca și Mocioni, tare se impedează în lipsă de motive, său în ne-darea de motive din partea guvernului pentru respingerea alegării parintelui *Popasu*. Se miră cum ministerul nu i-a batut la ochi exemplul congresului, carele desă după lege nu era nici elu indetorat a-si motivă alegărea, totusi a priceputu că ce cere bună cuviintă si puruță a atinsu pe scurtu punctele de vedere, din care a procesu la alegăre.

Prin retacerea motivelor, guvernul a adus în perplessitate congresului și opinionea publică, dar — în cea mai grea suspiciune pre metropolitul neintarit, căci densulu după lege a fost prochiamat de metropolit și foră cause intemeiate, trebuie să fie considerat de metropolitul legal.

Desea sunt cause grave, guvernul este moralmente detorit a le descoperi, pentru că biserica să-si face oficială facia de unu astfel de capu bisericești.

Politică, resp. consideratiunile politice nu potu avea locu la alegările în biserică a noastră, și de cădă guvernul atari ar fi avutu în vedere, apoi oratorele protestă solenelu în contra politicei în biserică. Congresul nostru să a ferită cu scupulositate, dă intină biserică a prin politică. (Aplause generali.)

De cădă guvernul va fi procesu din motive canonice, apoi i observă, că acă n'are competită, fiindu atari consideratiuni de competită numai a congresului să a sinodul lui episcopu.

De cădă guvernul a fost dora mistificat, apoi Congresul trebuie să scie astădă, pentru că să poată corege informațiile rele.

Dreptul de supraveghiere alu stalului nu poate să dea guvernului dreptul absolutu să a de autonomie noastră, ci numai dreptul margini, adecă dreptul, dă se amestecă în treiile noastre, cindu ar observă că noi esim din casdrul legii, și resp. cindu incontră eser- ciciului dreptului nostru s'ar redică din careva parte protestu. Dar în casu de facia — legea să a observat cu rigore și în contra alegării nu să a datu plansoră. Deci cum vine guvernul dă se ingeră în dreptul nostru?

Dreptul — puru de intarire, rezervat coroanei, este asemenea ca și la alte alegări de natură politică, unde intarirea nu se poate negă, de cădă alegărea să a facutu conformu legii și protestu nu să a datu.

Ori cum în fine, fiind că guvernul MSale este responsabile pentru totă actele sale, densulu pe langa descoperirea profundei pareri de reu pentru denegarea intaririi, ar fi dorit u a se provocă ministerul pre calea unei adrese, să descopere causele neintaririi, er pana atunci nici decâtă a nu pasă la alta alegăre. De ora ce insa propunerea comisiunii nu corespunde acestei dorințe a sale, elu nu poate primi acca propunere.

Urmăria Babesiu, și — de ora ce prin foile straine să a strigat în lumea largă, că „Babesiu a aperat mai cu multă energie pre guvern,” dar din aperare au publicatua abia unele expresiuni cionante, de aceea trebuie să încercăm, a reproduce, pre cătu memorie nă permite, mai multe și mai genuine dintre cuvintele sale; dar — iu nrulu viitoru. —

Sibiu 16 dec. n. 1874.

(Spre rectificare și deslucire.) În nrulu 88 alu pretinuitului diariu „Albina,” sub Budapest, 12 dec a. c. se facu notariului din ultimă siedință a congresului ordinariu de estu timpu nisice imputări și resp. inviuniri cari de cădă aru fi basate pe adeveru, n'ar me- rită respectivulu notariu congresualu altă decâtă a fi trasu de congresul la agera respun- dere după cum se propune de dlu raportorul în „Albina.”

Fiind că subscrisulu este, carele a avutu onorea a fi incrediu cu facerea protocolului din siedință ultima, despre care este vorba, de aceea, atâtă pentru a linisci pre onorat publicu si mai alesu pre domnii deputati congresuali, cătu să în interesulu reputației mele, me sentu motivat u în contra vinuirilor ce mi se facura a aduce aceste rectificări:

Subscrisulu a compusu protocolulu siedintei ultime congresuali — petrecandu la locul seu verbalmente totă propunerile facute în aceea siedință, prin urmare să propunerea Dlu Deseanu eu adausa cestiunate. Dovăda la acestă este protocolulu insuși si impurul protocolului.

La ceteră si verificare — fiindu unii dd. deputati din comisiunea verificătoare în nechiaritate cu acelle adaose, său constatatu istoricul propunerii acesteia prin comisiune, intocmai după cum se espune și în reportulu din „Albina.”

Numai în privință asertului exprimat în „Albina,” că dlu Deseanu de pe astă hartă de nou a cestiu intrăga propunerea sa cu adausu formulat în contielegere, si adunarea astfel a primitu cu majoritatea aceea propunere — în acăsta privință a nascutu divergență de pareri, și adecă: majoritatea comisunei verificătoare, fia ca după cum dlu raportorul alu Albinei insuși notariului, dora să ea au fostu forte distrasă, — cu mintea D-dieu scie unde, nu si-a adusu aminte de adeverulu acea- loră, adecă, că s'ar fi cestiu de nou prin dlu

Deseanu cu adausa facute; destulu că a stersu din protocolu acele adausa.

De cădă a lucratu bine său reu conferintă verificătoare, după concepte cele mai elementare de dreptu, ea este respundătoare, — nu inse subscrise.

Cumea subscrisulu n'ar fi voită să se scine nimică de acelle adausa, său că chiar ar fi suscipționat pre cineva, — intru interesulu adeverului trebuie să negu să și me provocă la on. Conferintă verificătoare, carea va marțuri, că n'am spus, altu-ceva, decâtă ea ce să altii au spus, adecă — cele ce s'au păstrat înaintea intregului Congres.

Adausulu după propunerea deputatului Paguba, a remasă la protocolu chiar în forma stilisată de dlu deputatu Babesiu, asupra punctului acestuia ne redicandu-se nici o in- dielă.

Dr. Ilarionu Puscariu, concernintele notariu congresualu.

Pré santie sale,
parintelui archeepiscopu si metropolitu
Mironu Romanu in Sibiu!

Présantie Ta, Domnule Metropolitu!

Cetii în nrulu 88 alu foiei „Albina” unu articolu în carele, să provocare la o corespondință din Sibiu — se dice, că — la ocazie autenticării protocolului despre siedință ultima a congresului ord. si la indemnul unor, congresul, adusul in caușă fondurilor comune dieceselor din Aradu si Caransebeșiu, fu mutilat în pările sale cele mai esențiale. Anume că, pasigiu, iu care se dice, cum că pentru încercarea unei complotări amice între ambele dieceze interesate, membri ambelor să se adune la unu locu și prin consultare directă să caute a face posibili voturi uniforme în ambele sinode, — er mai departe acelui pasigiu — în carele se recomanda Epitropiei provisorie din Aradu, a sistă darea de imprumute pana la complanarea diferențelor escate între ambele dieceze, — la ocazie autenticării au fostu eschise din protocolu.) Cu unu cuventu, în acelu articolu se dice, că acestu congresul alu congresului, sub protestu de autenticare ar fi fost stramutat într'unu modu arbitriu.

Nu sciu ore asertuine astădă a corespondintului din Sibiu se adeveresc; inca mai pucinu sciu, cum s'ar potă justifica unu asemenea actu din partea concernintilor domnului verificători de protocol: dar sciu atată că, de cădă ardeveri acestu faptu regretabilu, detorintă prima a congresului la prossimă sa co-adunare va fi, a trage pe culpabili la respunderea cea mai rigorosa; de aceea eu astă data me abtienu a-mi exprime opinionea mea asupra acestei părți a incidentului, rezervandu-mi dreptul de a face cele de lipsa la timpulu seu si la locul potrivit. Aceea inse ce eu, ca unu membru alu congresului nu potu nici unu momentu să trecu cu tacerea — e imprejurarea, că în publicu se afirma, cumă protocolulu autenticat nu este în consonanță cu testulu conclusului congresualu. Dupa ce nu e iertat u sub nici o imprejurare, ca unu congresul să fie alterat catu de pucinu, la autenticarea protocolului, si după ce de alta parte fie care deputatu este indetoratu a supraveghii, ca unu astfel de abusus să nu se intempe, er in acestu casu mi se impune o detorintă deosebita, de ora ce eu nu numai că am luate o parte activă la discuție concernintă, ei chiar am conlucratu impreuna cu dlu Babesiu si cu dlu propunetoriu Deseanu la stilisarea acelu testu, carele cindu-se din partea dlu propunetoriu si predandu-se prin elu in manile notariului, primitu de adunare — s'ar redicatu la valoare de conclusu: deci me semtu necesitatu a adresă prin acăsta epistola deschisa, catra Păsantie Ta, ca cătra presedintele congresului, intrebarea: 1. Ora se — adeveresc asertuine aceea, cumă suscitatele pasagia din — cestiunatul congresului sunt eschise din protocolulu autenticat? 2. In casu afirmativu, rogarea: Să binevoiesci a Te îngrijii, ca testulu acestu protocolu să fie recertificat si resp. intregit u numai decâtă, pena ca astfel congresul să nu devină illusorie. Totu-odata Te rogu pe Păsantie Ta, ca spre molcomirea opinioni publice, de buna semă alarmate, să binevoiesci,

*) Rectificarea de mai susu din Sibiu redice eschiderea la primă parte.

atâtă respunsulu Păsantie Ta la interpellatiunea mea, cătu și testulu rectificatul alu deschisului congresului a mile impartăsi pe calea publicitatii.

In asteptarea acestei impartasiri binevoitoare, cu placere profitu si de acăta ocazie de a Te ascură despre consideratiunea mea cea mai distinsa. Alu Păsantie Ta, Capalnasiu 15/3 dec. 1874.

Alessandru Mocioni mp.

Remetea-Temesiana in dec. 1874.

Dle Redactore! Si a treia ora venimă a rogă, să binevoiti a ni iertă, ca după atâtea staruri indeserte pre calea legii, să provocăm o data pre ven. Consistoriu din Aradu si pre calea publicitatii, să-lu provocăm pre numele lui D-dieu, să ni spuna să deslucescă: Ce are, ce vre, să — pana unde voiesc să o duca cu găină asupră invictatorul nostru Viva, pre care din cauza foră vina, d'unu anu de dile lu-tiene cu amarită-i familia suspusu de la oficiu, perioru de fome, ca vai de elu, — pre cindu scimu positivu că — inca in septembrie să a adusu judecata despre nevinovatia lui si pentru repunerea sa in scaunu, dar care sentintă, in necasulu tuturor statuilor — nu se publica si nu se pune in lucrare! Pentru ce acădă si — pena unde si — pana cindu ? ? Ora nu mai este lege, anima, dreptate ? . . .

Mai multi Remeteni.

Varietati.

Se atrage atenția publicului! Numai unu anu mai este pana la intrarea in vietă a mesurilor si greutătilor nove; căci de la 1. Ianuarie 1876, după lege, suntemu siliti a intrebuita in locul mesurilor si pondurilor de pana acumă, atele cu totul diferențiale. Cine nu va cunoșce inca acădă lege, său cine nu va avea inca destula lamurire in privință a acelei, să-si procure brosuri, intitulata: „Sistemul metricu, legea si aplicarea sa in Ungaria,” scrisa de Theodor Alexi, si imprimata in tipografiile Ioanne Gött et fiu Henricu la Brasovu; căci printrinsa va fi cele ce sunt de lipsa. Se astă de vîndiare la numită tipografie, si la autorele in Brasovu, cu pretul de 20 cr. pentru 1 exemplar.

(O carte nouă,) sub titulu: „Canturi de Irodi, la nascerea domnului”, impreunate cu cîteva dintre cele mai frumoase versuri naționale, istorice si eroice, in formatu micu de 16, cu 40 de pagine, a aparutu mai de curendu la Brasovu, editiunea Frank et Dressand, si se vinde eu 20 cr. exemplarul. Este propriamente eclogă celor trei Regi de la Resarită, cari cu stău cauta pe nascutul in Vitele lui Mesia si se intelnesc si certa cu Irodi impreratul; er in partea a II. cuprinde 7 mersuri si hore. Cu unu cuvant o carte nouă, pre potrivita de daru pentru scolari la serbare Nascerei si a anului nou.

(Casă de deputatilor Ungariei o data completa — dar numai pe chără si la redicarea dietelor.) Foile magiare constata, că pentru primă ora Casăa representativa din Pestă nu are nice unu postu de deputatu in vacanță. Toti 447 de deputati sunt alesi, verificati si — in vietă. Dar acădă nu impedeaca, ca siedintele adesea abia să poată aduna pe cei 100 de deputati, pentru tienerea acelora. Mai bine de 100 de deputati, parte mare de căkisti, la popă Alexa, nu vinu la Pestă, decâtă — chiamatul de guvern cu telegrafulu pentru dă unu votu său — pentru de a-si radica diurnele.

Astfelii este formă, pre care se radina stepanirea, si cu carea pune la sarcine pre bietului poporu! —

(Necrologu.) Dilele trei morminte crude sfătă in celu mai ne-indură modu animă unui parinte multu stimat in pările noastre Adamu Mustă, preotu in Ghimboca, ciotul Severinu, este venerabilul parinte, care suferă o lovitura după: Antai căci iubitul său fiu, Nicolae Mustă, notariu com. in Cricova, ciotul Carasius, unu barbatu cu sentimente române, reposă in 17 noemvru a. c. după unu morburg, in etate de 33 de ani; apoi căci crudă moarte nu se marginde a ruse

numai o crenga din stejarulu natiunii, ci prezintă și crudelitate și mai — unu lastariu, pe alu doilea fiu alu — betranului preotu, pe *Romanu Mustă*, fost asistent de farmacia in Buteni, carele si-dede sufletulu in manile Creatorului la 71. c. in etatea cea mai frumosă de 23 de ani, după unu morbu mai indolungat.

Aceste două cruci fratiesci arăta nemangăierea parentilor, căci ele casinara orana adunca ce dore multu!

Mangaiarca inse vîne de la Domnului și nouă nu ni e datu a astă afundimea planurilor dñiescide aceea să cercăm, cu toti, mangăierea si usiurea suferintelor in bunetatea Cehui de susu, er multu iubitilor despartiti de noi să li dicem: „*Eterna amintirea loru!*”

Paulo Mălăescu, preotu in Beserica-alba, cu anima sfâsiata de dorere aduce la cunoștință a amicilor, cunoștitora si rudenilor, cumea dulcii frati, preotulu *George*, clericul abs. *Ioanu*, celu d'antai in estate de 31, alu duoliea de 23 de ani, dominicea in 1. decembrie v. intre orele 7—8 de demanetă, ambii după bolire de 7 dile din inflamarea crerilor — si-au datu sufletulu in manile Creatorului, de preotulu *George Mălăescu* remanent tenera veduva *Iuliana* si cu doi pruncuti minorenii, *George* de 5 ani si *Victor* de 4 ani. Ambii reposati sunt deplansi de parintii loru, preotulu *George* si numărul loru *Sofia* din Toraculu-micu; apoi de unicul loru frate, celu mai susu însemnatu si de soția acestia, *Adelaida*, nascuta *Fizesianu*; precum si de o sora a loru *Elena* maritata după preotulu *Nicolae Viciu* din Ligidu; in fine de o multimene ne-numerabile de veri si verisioare si alte fărte multe rușenii.

Ambii frati intr'o ora reposati, erau dintre cei mai credintiosi sangelui loru si credintie stravechie, se luptau cu mare zel pentru interesele scumpoi loru natiuni. — Invenitatorii si cu preotimea de prin prejuru, foră diferintia de nationalitate, s'au infacisatu fărte numerosi pentru acăsta onore din urma si pomp'a a fostu cătu se pote de mare. Poporul nu numai din locu, ci si din vecinatate a fostu de totu numerosu, asistandu la cantările si ceremoniele funebrale. *Fie-lă tineri a usidra si memori a binecuvantata!* Era inteligintie cele numerose, si intregu poporului ce s'a adunat pentru acăsta onore din urma, Ddieu se li resplatescă cu binecuvantare!

Nou'a lege electorale.

Capitolul II.

Comisiunea centrală.

(Urmare.)

§. 17.

In fie-care municipiu si in fie care oras, ce după §. 5 alu articolului de lege V. din 1848 trame deputatu, are a se compune o comisiune centrală pentru facerea si rectificarea consemnatiei alegetorilor, precum si pentru conducearea alegerilor.

§. 18.

Presedinte comisiunei centrali este primul dregatoriu alu municipiului seu alu orasului, seu legalulu suplinte alu acelui'a.

In astfelu de municipiu seu orasiu, care formă unu cercu de alegere, pentru comisiunea centrală sunt a se alege langa presedinte — 12 membri, unde se astă dăoue cercuri de alegere, comisiunea centrală va fi de 16 membri, unde sunt trei cercuri, comisiunea centrală va fi de 24 membri, er unde cercurile vor fi si mai multe de cătu trei, pentru fie-care mai de parte cercu se vor alege inca cătu doi membri in comisiunea centrală.

Comisiunea centrală totudeun'a va fi a se compune astă, incătu din fie-care cercu de alegere se astă se astă in ea celu pucinu doi membri.

§. 19.

Membri alu comisiunei centrali, a celei conserciotorie si adunatorie de voturi, pote fi fie-care alegetoriu din acele cercuri de alegere, asupra carora se estinde activitatea acelora, mai de parte fie-care astfelu de membru alu comitetului concernante municipale, carele intru intielesulu acestei legi se bucura de dreptu de alegere.

§. 20.

Pre membrii comisiunei centrali ii alege adunarea generală a municipiului seu a orasului, pe trei ani, prin bilet de votare, cu majoritate relativa de voturi.

In locul membrilor reposati, seu repasiti, pe timpulu restante alege altii nuoi cea mai de aproape adunare generale.

Alegerea trebuie pusa la ordinea dilei in asiă timpu, in cătu cu imprimarea celor trei ani, comisiunea centrală nou alăsa in data să-si poată incepe activitatea.

§. 21.

Membrul comisiunei centrale, ai celei conserciotorie si adunatorie de voturi, depun urmatorulu juramentu:

„Eu „N. N. Joru etc. (apronitul serbatorese,) cumca cătă aceleasă, căci eu privindu (la compuneră listei alegetorilor,) pentru alegerea de deputatu (său deputati,) la dieta după legea tierii se tienu de oficiulu meu a imprimi, conformu insărcinării mele, le voi imprimi credintiosu, foră partinire, după conștiința. Astă să-mi ajute Ddieu etc.”

§. 22.

Comisiunea centrală despre fie-care consultatiune a sa, pe langa însemnarea numelor tuturor celoru presenti — face protocolu printu unu notarul alegendu din sinulu seu, acărui protocolu unu exemplarul se depune in archivu, er unulu se tramite periodicamente ministrul de interne.

§. 23.

In privint'a limbei de manipulatiune internă a comisiunii centrali decidu dispuseițiunile articolului de lege XLIV. din 1868.

§. 24.

Comisiunea centrală tieno de atâta ori siedintică, de căte ori se va recere pentru imprimarea afacerilor sale după acăsta lege.

Presedintele va inceală pe membrii prin invitatiuni speciali despre prim'a dia a siedintelor; acăsta invitatiune va fi a se tramite, resp. publică in orasia cu 3, er in alte municipii cu 8 dile nainte de inceperea siedintelor; se esecu casurile straordinare, candu presedintele are dreptul d'a conchiamă comisiunea centrală foră intardare, precum si acele casuri, candu prim'a diua a siedintelor comisiunei centrali o determină acăsta lege.

Pentru aducerea de decizioni valide se recere afara de presedinte, acolo unde comisiunea costă din 12 membri, presintia de 4 celu pucinu, er alocuriā celu pucinu de 6.

Presedintele nu votădea decâtuna numai candu voturile sunt egali.

§. 25.

Siedintele comisiunei centrali, precum si a celei consemnatiori de alegetori — sunt publice.

§. 26.

Comisiunea centrală comunica cu ministrul de interne, cu judecătele, autoritățile, corporatiunile si cu particularii — nemediocitu.

Decisiunile comisiunii, precătu ele atingu indreptatirea de alegere, se potu apela in intielesulu §-lui 50 la curia regia, in töte alte casuri, precum si in casurile insirate in §§. 34 si 107, la ministrul de interne.

§. 27.

Asupr'a imprimirii dispuseițiunilor acestei legi prin cei concernanti, invighilăda ministrul de interne, si instructiunile si dispozitiunile recerute spre acestu scopu, le in-drăpta catra concernintea comisiune centrală.

§. 28.

In acele cercuri mestecato de alegere, intru cari comunități apartenatorie la care va municipalitate comitatense, impreuna ca unu seu mai multe municipalități urbane, respective cu comunitățile vre-unu districtu, provozat cu dreptu de municipalitate — formăndu una cercu de alegere, intrebările ce s'ar nasce intre acele municipalități despre esecuarea acestei legi, pe langa ascultarea concernintelor, le deslegea ministrul de interne intru intielesulu dispuseițiunilor acestei legi.

Capitolul alu III-lea.

Consemnarea seu listă a alegetorilor
§. 29.

Listă alegetorilor se compune din oficiu si in fie-care anu se rectifica totu din oficiu.

§. 30.

Pentru compunerea listei de alegetori si rectificarea ei in fiecare anu, comisiunea contrale in fiecare anu, pentru fie care cercu electoral, alege căte o comisiune de trei membri si desigură timpulu, pona intru care acăsta comisiune este obligata, a-si inchioă operatiunea in cerculu intregu.

§. 31.

In acele cercuri electorali, cari se compun din unu seu mai multe urbi libere regie, din comunități apartenatorie la unu seu mai multe municipiile vecine, comisiunea centrală din fie-care municipiu alege in comisiunea pentru conserciotorie alegetorilor u căte doi membri, si acestia impreuna voru esecuă conserciotorie in cerculu intregu.

Déca in acăsta comisiune la deciderea unei intrebări voturile s'ar împărtășește, in fie care casu specială unulu dintre membri se scote provisorminte cu sortea si cei remasi decidu cu majoritate cestiuenea subversante, indata insa după atare decidere

toti membrii comisiunei er si-continua activitatea impreuna.

§. 32.

Presedintele comisiunei conserciotorie va fi detorius, intre marginile terminului ce va desigură comisiunea centrală, a pune din'a, la care comisiunea pentru imprimarea conserciotorii se va infașia in fie-care comuna mai mare a cercului si la statiunea nota iactelor cercualii.

Aceste termine pre calea antistielor comunități se voru publica in modulul institutu in fie-care comuna — celu pucinu cu 4 dile nainte.

Terminile presepte trebuie tiente acurate prin comisiune; er in cătu de impedeare nedelaturabile — trebuie puse termine năoue, cari de asemenea să se publice cu 8 dile mai nainte.

§. 33.

Sunt a se dă la dispuseițiunica comisiunei conserciotorie:

a) Consemnatiorile alegetori, facute dela 1848 pona la 1872;

b) Cartea principale a comunei (tabula B.) despre dările directe;

c) Catastrul seu carteza despre darea după pamant;

a) Unde s'ă intemplatu comassatiunca, carteza despre pamanturile comasate;

Fiecare autoritate, dregatoriu publicu si preotu are indorirea a dă atâtu comisiunei conserciotorie, precum si celei centrali — töte datele necesari pentru compunerea si rectificarea listei alegetorilor.

§. 34.

In acele comunități, unde este de lipsa a erău intru intolesulu §-lui 4 patrarinu de sesiune urbariale celu de mai pucina dare, acăstă va face comisiunea conserciotorie, si rezultatul procederii sale d'impreuna cu datele va substerne comisiunei centrali.

Asupra acestor cause, in casu de reclama decide comisiunea centrală.

§. 35.

Antistii comunali sunt detori a fi de facia la conserciotorie si a dă desluçirile necesari.

§. 36.

Cine are indreptatirea de alegetoriu după statorirea din capitolulu antaiu alu acestei legi, acel'a trebuie intrudusu in listă alegetorilor, măcar de nu s'ar fi arestatu in persoana.

Er déca cineva se infașie a naintea comisiunei pentru arestatarea dreptului seu de alegere, acel'a trebuie ascultat.

§. 37.

Comisiunile conserciotorie atâtu la antai a consemnare, cătu si la rectificarea din fie-care anu, compunu listă alegetorilor pentru fie-care comunitate deosebitu, apoi prouzat cu subserierile loru după infașierea lucrării loru sunt oblegate a o tramite in data comisiunei centrali

§. 38.

Fie-care alegetoriu are a fi introdusu numai in una lista, si anum in a comunei, unde pe timpulu conserciotorii si-a avutu locuintă a ordinaria, dar déca aveera sa ne miscatoria, intreprinderea sa comercială, fabricale seu industriale, pre care si-intemeiadă dreptul de alegere, jace in alta comuna seu altu cercu de alegere, la dorintă a sa pote fi primitu in listă alegetorilor fie a domiciliului seu, fie a celei latice comune, resp. celui altu careu de alegere.

Aceia, cari au dreptul de alegere după §§. 2 si 9 ai acestei legi, potu fi primiti in totu casulu numai in listă a acelei comunități, unde si-au de comunu locuintă; daca se nescu indoiela despre locuintă a ordinaria, concernintele insusi pote indică, că — pentru care dintre comunele seu părțile de sub intrebare ale orasului doresce a fi inscrise.

Din contra acelă, cari pe temeiul proprietății de pamant seu de casa, intreprinderei de comerciu, fabrica seu industria, au indreptatiarea de alegetori in mai multe comunități seu cercuri de alegere, ei insisi potu numi comunitatea seu cerculu de alegere, in a căruia lista dorescă a fi suscepiti.

Ministrul de interne tramite comisiunile centrali călele rubricate necesari, pentru prim'a compunere si pentru rectificarea in fie-care anu a listelor electorală.

§. 39.

La rectificarea in fie-care anu a listelor electorală este a se urmă, aceeasi procedere, carea s'ar urmatu la prim'a conserciotorie.

La rectificare, toti căti au reposatu, seu au perduțu intr'acea indreptatiare electorală, se eschidu din lista; din contra acelă, cari au dreptul de alegere, dar in listă alegetorilor nu se astă suscepiti, seu cari dorescă a fi strămutati dintr'una lista intr'altă, trebuie intrudus in lista.

§. 40.

Dispusițiunile necesari pentru rectificarea pe fie-care anu a listelor electorală — este obligata a le face comisiunea centrală in primele dile de maiu ale anului, er comisiunile conserciotorie voru inchișt recerutele aretarie pana la asiă timpu, in cătu comisiunea centrală pe temeiul acelor aretarie se pote incepe compunerea listelor in fie-care anu pona la 15 iuniu. —

(Va urmă.)

Inscrisiile.

Adunarea generală a Societății romane de lectura diu Caransebesiu, conformu concluziei comitetului dd. 28 noemvrie, se vătenește Vineri după naștere domnului, adeca in 27 decembrie 1874, la 3 ore după mediodi, la care se invita toti p. t. domni membri cu atâtua mai vertosu, fiindu că afară de obiectele prescrise prin statutu, mai vine la desbatere și existența societății, carea prin noingrițirea și neplatirea regulată a tasselor din partea unor membri, este pusa la întrebare.

A Stancoviciu, m. p. presedinte.

Vladu, m. p. not. subst.

Publicațiuni tacabile.

Concursu.

Pentru indeplinirea postului invenitatorescu dovenit in vacanța la scola gr. orient. din Comuna *Gaiulu-micu*, protop. Ciacovei, comitat. Timesiului, se scrie concursu prin acăstă.

Emolumentele sunt: in bani găta 160 fl. v. a; 24 metri de grău, 16 metri de concurdiu, 6 orgie de paie pentru incalditul scolei, 4 jugeri de pamant aratoriu de prim'a clasa si cortelul liberu cu gradina pentru legumi.

Doritorii de a ocupa acestu postu sunt avizati a tramite suplicele loru conformu statutului org. bis adresate sinodului parochialu, cătra dlu administratoru protopopescu. Alessandru Popoviciu in Fizesiu, pana in 22 decembrie 1874. 1 — 3